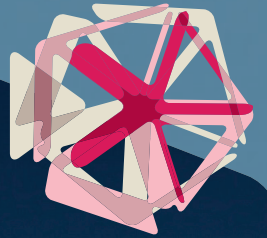

Herstel
Talent

De brug naar hoop

Onafhankelijke cliëntondersteuning
juli-december 2024

Ter attentie van: Gemeente Schouwen-Duiveland
Door: Irene van de Giessen, adviseur en
Klazine Tuinier, directeur Stichting HerstelTalent
februari 2025

Inhoudsopgave

Inleiding De brug naar hoop	4
1. Onafhankelijke cliëntondersteuning in Schouwen-Duiveland	6
2. Wat gebeurde er in 2024?	8
3. Cijfers	12
4. Signalen	17

Inleiding

De brug naar hoop

Op een eiland, omringd door de onrustige golven van het leven, ligt een kleine maar sterke brug. Deze brug is niet gemaakt van staal of beton, maar van hoop, vertrouwen en verbinding. Het is geen brug die je zomaar vindt op een kaart, maar een die groeit en sterker wordt met iedere stap die iemand erop zet. Dit is de brug van de Onafhankelijke Cliëntondersteuning op Schouwen-Duiveland, een onmisbare schakel voor hen die dreigen te verdrinken in de maalstroom van hun problemen.

Aan de voet van de brug staan mensen die worstelen. Sommigen dragen zware koffers, gevuld met verdriet, wantrouwen of een verleden dat hen blijft achtervolgen. Andere koffers zijn onzichtbaar, maar even zwaar: angst om opnieuw te falen, boosheid op een wereld die hen niet begrijpt, of de eenzaamheid van een stem die nooit wordt gehoord. Sommigen hebben nooit geleerd hoe ze de brug moeten betreden. Anderen proberen keer op keer, maar struikelen over de losse stenen van het leven.

Langs de oevers van dit eiland hebben wij van HerstelTalent ons gevestigd. Geen wachttorens of hoge muren, maar een open huis vol ervaringsdeskundigheid en compassie. Hier zien wij de koffers die mensen dragen, en luisteren wij naar de verhalen die erin verborgen zitten. Soms vertellen ze over jarenlang heen en weer geslingerd worden tussen instanties, steeds weer uitgestoten door systemen die geen plek voor hen lijken te hebben. Andere keren horen we slechts gefluister van wanhoop, of een stilzwijgen dat alles zegt. En toch, wat ze ook meebrengen, op dit eiland is er ruimte. Ruimte om te vallen, ruimte om op te staan, en bovenal: ruimte om gehoord te worden.

Wat de afgelopen tijd veranderde, is dat de mensen die onze hulp nodig hebben niet langer door de gemeentelijke stromen bij ons worden aangeleverd. In plaats daarvan bereiken zij ons via EVA Regelt!, SMWO en het Openbaar GGZ-overleg - een netwerk dat hen met zorg en aandacht op de juiste plek probeert te brengen. Hierdoor zijn het vaak juist de meest kwetsbaren die ons vinden: de mensen die verzamelen en struikelen over de bergen spullen waarin ze zich verbergen, de mensen die de wereld en zichzelf hebben afgesneden na eindeloze ruzies, en zij die de kracht niet meer hebben om te vechten. Voor sommigen maken wij een klein verschil, voor anderen betekenen we alles. En daar zijn we trots op.

De brug die wij bieden is geen rechte weg. Het is een pad van kleine stappen, van vallen en opstaan. Maar soms, wanneer iemand voorzichtig weer een stukje houvast vindt - een glimlach, een nieuwe verbinding, of een kleine stap richting herstel - dan weten we waarvoor we het doen. Soms vinden mensen hun weg terug naar de samenleving, hoe fragiel ook. Anderen blijven op het eiland, waar ze niet langer worden beoordeeld of weggekeken, maar mogen zijn wie ze zijn.

De kracht van de Onafhankelijke Cliëntondersteuning ligt in onze bereidheid om mensen te ontmoeten waar ze zijn, zonder oordeel, zonder haast. Wij helpen hen niet alleen om hun koffers te dragen, maar ook om ze stukje bij beetje te openen, de inhoud te bekijken, en te bepalen wat ze willen houden en wat ze kunnen loslaten. Dit werk is soms zwaar, vaak intens, maar altijd zinvol. Het herinnert ons eraan waarom we ooit deze brug zijn gaan bouwen: om een verschil te maken, zelfs al is het maar voor één persoon. Zo groeit de brug - niet alleen door onze handen, maar door de stappen van iedereen die eroverheen durft te gaan. En terwijl de wind waait en de golven blijven slaan, weten wij: elke stap is een overwinning. Voor hen, voor ons, en voor de hoop die nooit verdwijnt.

1. Onafhankelijke cliëntondersteuning in Schouwen-Duiveland

Sinds januari 2019 biedt Stichting HerstelTalent onafhankelijke cliëntondersteuning in de gemeente Schouwen-Duiveland voor mensen die hulp en ondersteuning goed kunnen gebruiken maar het niet goed weten te vinden of er geen gebruik van maken. Het is inmiddels een goede gewoonte om elk half jaar de gemeente te informeren over cijfers en feiten en vooral over trends, ontwikkelingen en bijzonderheden die wij signaleren.

Voor u ligt het rapport onafhankelijke cliëntondersteuning van Stichting HerstelTalent over 2024.

Onafhankelijke cliëntondersteuners van HerstelTalent zijn heel goed in het zien en herkennen van bijzondere manieren van overleven; in het zien van groei en ontwikkeling; in het waarderen van de manier waarop mensen omgaan met uitdagingen en tegenslagen en zich over schijnbaar onneembare bruggen weten te bewegen. Onafhankelijke cliëntondersteuners van HerstelTalent herinneren hun cliënten aan het feit dat ze kunnen groeien te midden van uitdagingen en obstakels, dat ze de mogelijkheid hebben om te transformeren en hun volledige potentieel te bereiken.

In de gemeente Schouwen-Duiveland zijn drie vormen van onafhankelijke cliëntondersteuning.

- SMWO is met name gevraagd om alle burgers die op zoek zijn naar vormen van zorg te ondersteunen.
- EvaRegelt!: is met name gevraagd om mensen die te maken hebben met ingewikkelde regelgeving, of meerdere wetten, te verbinden met de juiste vormen van zorg.
- Stichting HerstelTalent is met name gevraagd om mensen die met mentale problemen kampen te verbinden met de juiste vormen van zorg.

In de gemeente Schouwen-Duiveland verdwalen mensen regelmatig en weten niet de juiste weg te vinden naar bruggen van hoop, vertrouwen en verbinding. Waar er vroeger ouders, grootouders of andere familieleden waren die mee zochten en de weg wezen, ontbreekt het veel mensen tegenwoordig aan een netwerk om vragen voor te leggen. Steeds vaker proberen mensen alleen met zware koffers hun weg te vinden. Soms lukt dit, maar veel vaker bezwijken ze onder de last die ze met zich mee torsen. Wij zien veel mensen die langdurig hebben geprobeerd hun weg te zoeken en dit vaak heel knap hebben gedaan. Ondanks alle veerkracht en gedane inspanningen raken hun (hulpverlenings)bronnen uitgeput. Men klopt dan aan voor hulp bij de gemeente of men wordt gesignaleerd omdat de manier van overleven en zich staande houden, te veel opvalt in deze maatschappij. Wanneer de gemeente geen helder zicht kan krijgen op de situatie, komen mensen bij HerstelTalent terecht. Vaak eenzaam en teleurgesteld. Het lijkt of niemand op zo'n moment meer ziet wat ze allemaal al hebben gedaan om zover te komen. HerstelTalent gaat allereerst op zoek naar wat men al allemaal heeft gedaan en geeft mensen hiervoor erkenning en waardering. Van daaruit probeert ze vast te stellen wat de best mogelijke manier zou zijn om zich weer verder te kunnen ontwikkelen. HerstelTalent kent de manieren waarop mensen die met zware last onder aan de brug van hoop, vertrouwen en verbinding staan weer een eerste stap kunnen doen op deze brug, zicht kunnen krijgen op hun situatie en een idee kunnen krijgen van het aanbod aan zorg en ondersteuning wat hierbij steunend kan zijn. Mensen die bij HerstelTalent komen hebben vaak al vroeg in hun leven geleerd om onder moeilijke omstandigheden hun eigen ontwikkeling vorm te geven. Ze hebben hierin rigoureuze keuzes moeten maken voor zichzelf met als gevolg dat ze eenzaam in het leven staan en zich niet begrepen voelen. We zijn er trots op dat de mensen die bij ons komen weer zicht krijgen op mogelijkheden om te midden van obstakels en uitdagingen die eerste stap weer te zetten om te kunnen groeien, transformeren en hun volledig potentieel te bereiken. Het is dé manier waarop de brug van hoop, vertrouwen en verbinding voor onze ogen tot leven komt!

2. Wat gebeurde er in 2024?

Het valt op dat de mensen die een beroep op ons doen drie keer zo vaak vrouw zijn dan man. Daarbij is de gemiddelde leeftijd relatief hoog, rond de vijftig. Dit zegt mogelijk iets over de levensfase waarin mensen ‘vastlopen’.

Het lijkt erop dat met name mensen die stoppen met werken of werkloos raken in de problemen komen. Zaken als daginvulling of passend werk zijn problematisch. Dit leidt tot somberheid en terugtrekken, gevoelens van algehele malaise of overlast ervaren (of veroorzaken). Mensen vragen of erkenning voor hun overlast/probleem of doen een groot beroep op hulpverlening. Vaak blijkt bij nader inzien dat er geen netwerk is of een steunend systeem.

Sinds april (waarbij één van de medewerkers van de WMO is gestopt) worden er geen nieuwe mensen meer aangemeld via de WMO. De nieuwe aanmeldingen komen meer via de huisarts, mensen zelf of het maatschappelijk werk.

Onderzoek inspectie

In 2024 koos de inspectie voor het sociaal domein Schouwen-Duiveland uit voor een pilot om het voorliggend veld in kaart te brengen. HerstelTalent speelde hierbij een belangrijke rol door de inwoners in contact te brengen met de inspectie. HerstelTalent koos een aantal mensen uit die onafhankelijke cliëntondersteuning ontvangen voor de interviews met de inspectie. De onderzoekers schrijven over HerstelTalent: *“Naast de formele ggz-organisaties in Schouwen-Duiveland kunnen ook de POH ggz en partijen als Ammekare (onderdeel van HerstelTalent) een rol spelen in de hulp aan mensen met psychische klachten. Onder andere vanwege hun laagdrempelige inloop en de inzet van ervaringsdeskundigen. Ammekare heeft momenteel verspreid over het eiland vier ontmoetingsplekken voor inwoners die op de een of andere manier vastlopen in het dagelijks leven.”*¹

¹ <https://www.toezichtsociaaldomein.nl/documenten/publicaties/2024/09/17/rapportbrief-schouwen-duiveland>

Bezoek Koningin Maxima

Op 31 januari 2024 bezocht Koningin Máxima HerstelTalent in Middelburg. Vanwege onze prettige samenwerking met de gemeente Schouwen-Duiveland nodigden wij de wethouder, Ankie Smit uit voor dit bezoek. Zij was aanwezig, evenals drie inwoners van Schouwen-Duiveland die HerstelTalent kennen via de onafhankelijke cliëntondersteuning.

Betekenisgeving

We ontmoeten relatief veel mensen die hun hoop en perspectief in het leven zijn kwijtgeraakt en op zoek zijn naar een nieuwe betekenis in hun leven. Dit is wat ons betreft een belangrijk aandachtspunt, omdat het ‘opnieuw’ betekenis geven vaak tijd kost. We zien dat deze mensen vaak kampen met grote vraagstukken waar niet direct een oplossing voor lijkt te zijn. Zoals een ruim volwassen zoon met gedragsproblemen die maar niet uit huis gaat, of een jonge vrouw met twee jonge kinderen die in een gecompliceerde relatie zit en af en toe vinger aan de pols contact nodig heeft waardoor ze net overeind weet te blijven, of een jonge vrouw die opgenomen is bij een ggz-instelling en waarvan onduidelijk is waar ze naartoe kan als ze uit opname komt. Deze mensen waarderen het sparren met een ervaringsdeskundige maar dit duurt al langere tijd. We zien zo’n vijftien mensen voor wie onze ondersteuning zeker van meerwaarde is, maar waarvan we op kortere termijn niet snel een verandering verwachten gezien de complexe problematiek. We willen graag met de gemeente evalueren hoe zij onze ondersteuning in dit soort situaties zien.

Vertrouwenspersoon

Voor de mensen voor wie wij vertrouwenspersoon zijn, bijvoorbeeld in contact met instanties, geldt ook dat wij vaak langdurig langszij blijven. Dit voorziet voor hen in een behoefte en

tegelijkertijd willen wij onze ondersteuning aan deze groep graag evalueren met de gemeente. Het is voorstelbaar dat u denkt: waarom kunnen deze mensen dit na al die tijd nog niet zelf? Hoe is er ingezet op zelfregie en het ontwikkelen van vaardigheden. Wat wij zien is dat dit mensen zijn die of te maken hebben licht verstandelijke beperking waardoor het leervermogen beperkt is of dat mensen in het verleden zoveel stress, nadeel en tegenslag hebben opgelopen dat ze bij elke nieuwe hobbel weer ‘uit het lood’ slaan en opnieuw een beroep op ons doen.

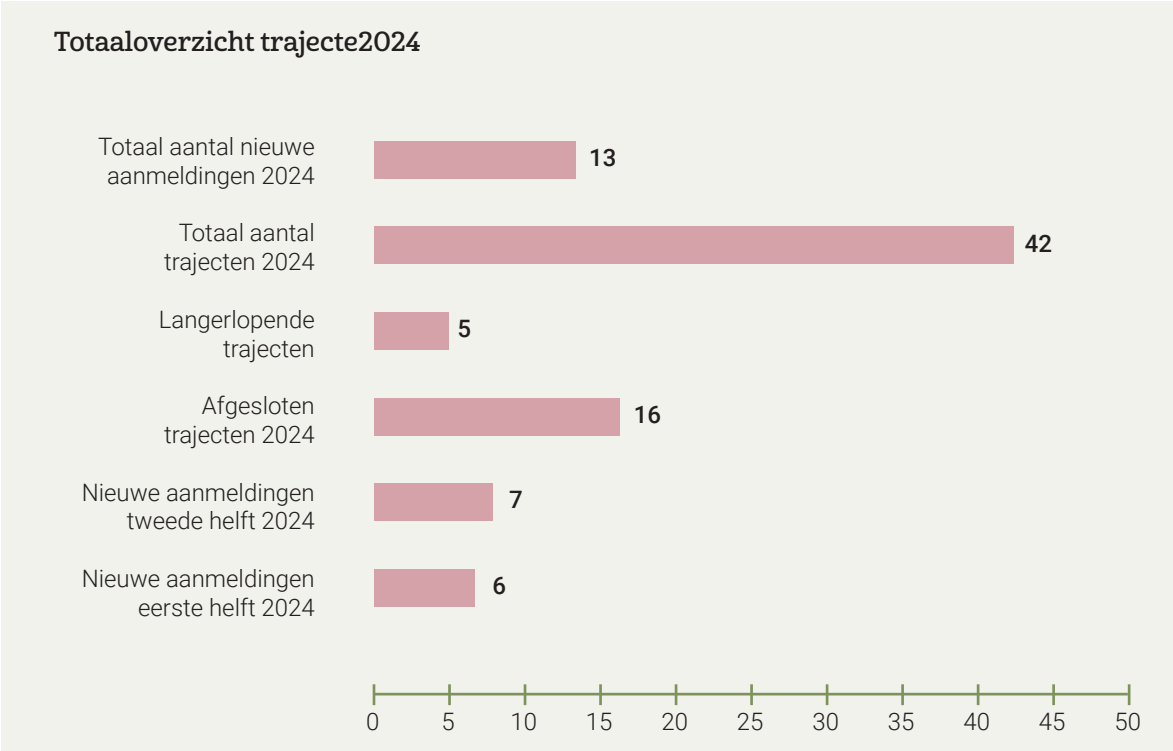
Tot slot

Het valt ons over het algemeen op dat de mensen die doorverwezen worden naar ons of zich bij ons melden, goed passen bij wat wij doen en bieden. Namelijk het ondersteunen van mensen die vastlopen en tussen de wal en het schip vallen. Hoewel dat op zich positief is en wij ons werk graag doen, zet het ons wel aan het denken. Wij zijn vast niet de enige die mensen treffen en het blijkt een relatief grote groep te zijn. Het lijkt ons interessant om met verschillende partijen na te denken over een duurzame ‘oplossing’ of werkwijze voor deze groep. Deze groep heeft namelijk een gemeenschappelijk kenmerk: ze voelen zich niet gehoord en begrepen, hebben vaak nauwelijks daginvulling en netwerk en zorgen al met al voor een groot beroep op de hulpverlening/dienstverlening en/of overlast.

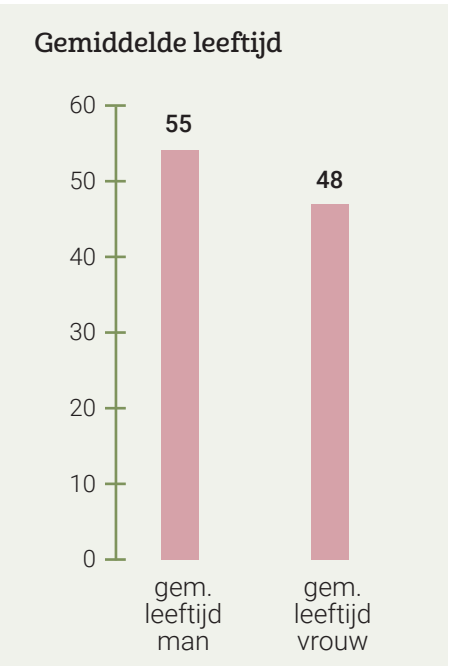
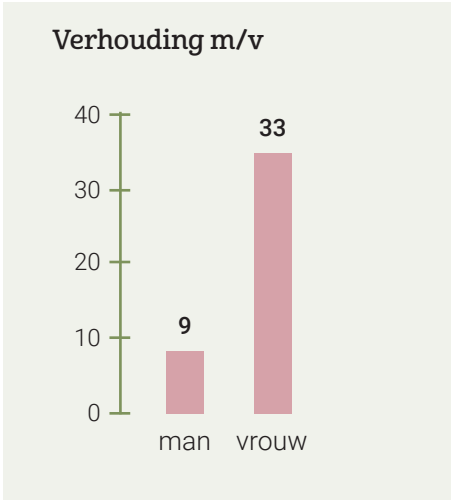
3. Cijfers

Hieronder vindt u in grafieken een aantal cijfers over onze inzet in 2024.

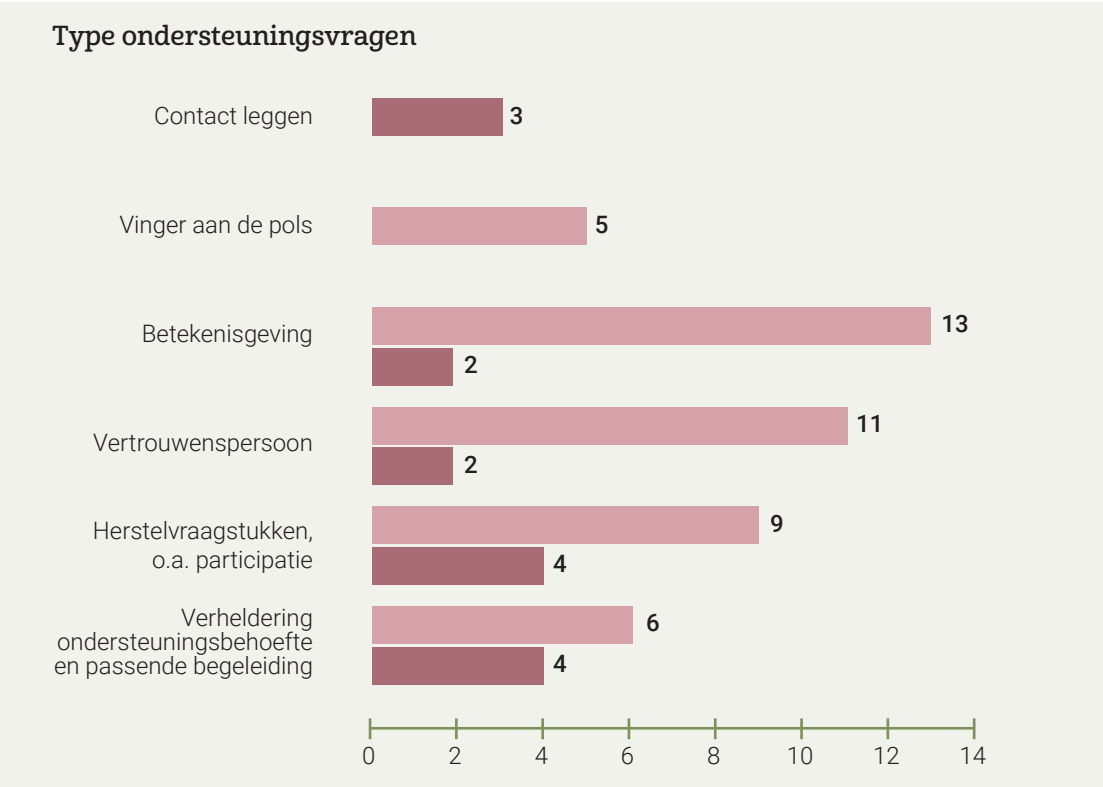
Als eerste een overzicht van het aantal trajecten in 2024. Er werd gestart met 24 trajecten. Er kwamen dertien nieuwe trajecten bij en er sloten er zestien af. Verder werden vijf mensen langdurend ondersteund. In totaal zijn 42 mensen ondersteund in 2024.

In de onderstaande tabellen is de gemiddelde leeftijd te zien van de mensen die ondersteund worden en zijn, en of zij man of vrouw zijn. Vergeleken met voorgaande jaren zijn de vrouwen wat jonger en de mannen wat ouder.

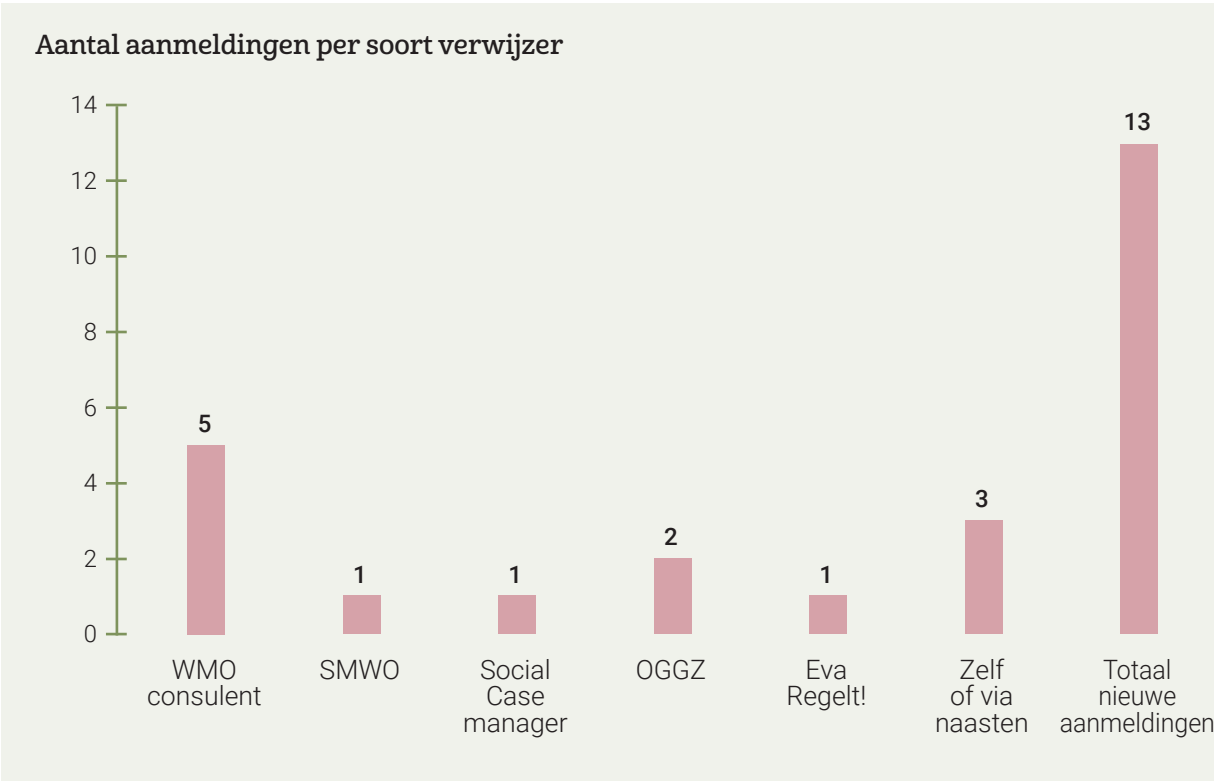

In de onderstaande tabel staan de soorten ondersteuningsvragen van alle trajecten in 2024 en van de nieuwe aanmeldingen.

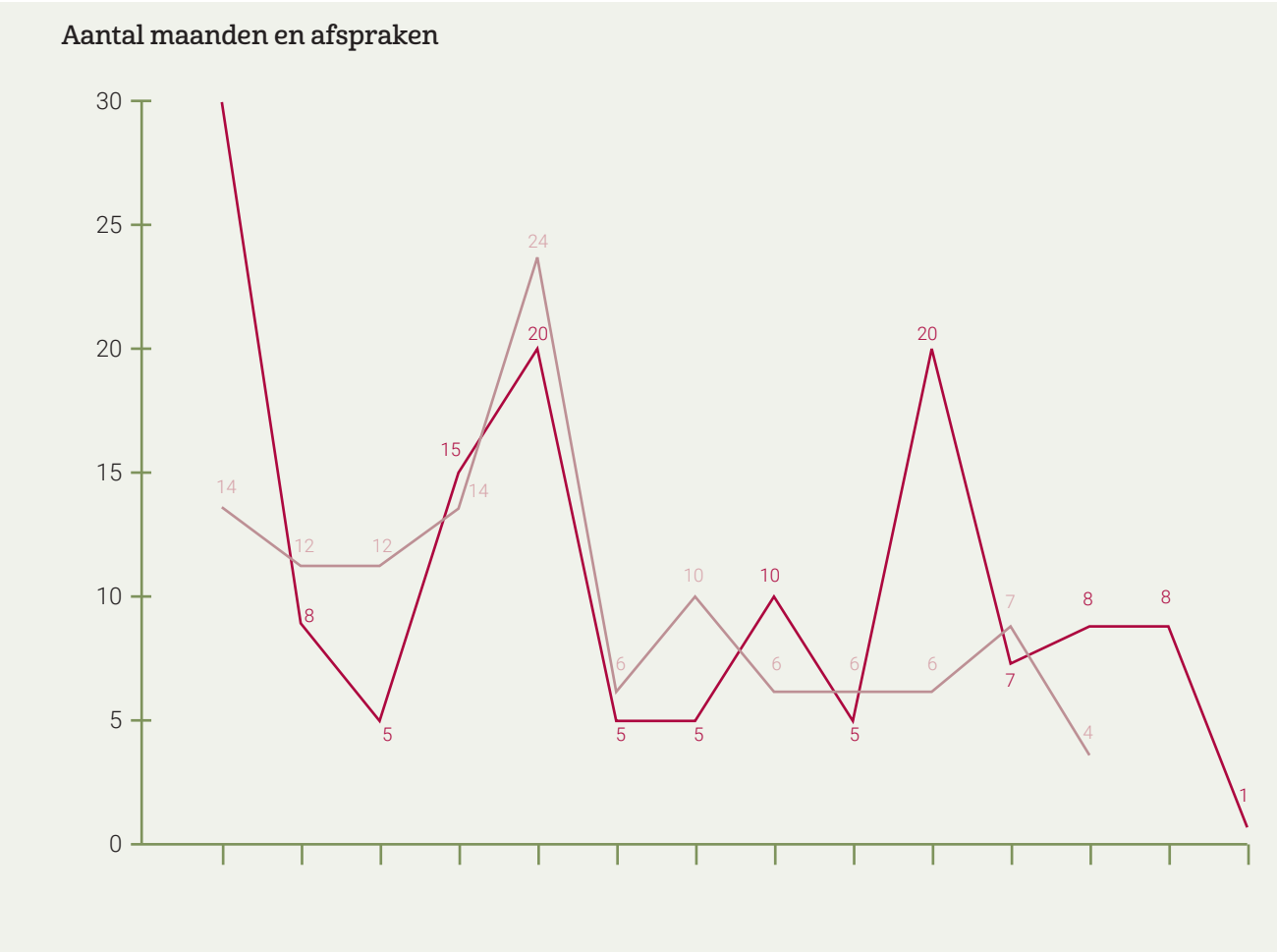

bestaande trajecten
nieuwe trajecten

In de onderstaande tabel is te zien door wie de nieuwe aanmeldingen zijn verwezen. In totaal waren er dertien nieuwe aanmeldingen in 2024. Dit bleef achter bij de afgelopen jaren, toen betrof het aantal nieuwe aanmeldingen gemiddeld twintig per jaar. Het valt vooral op dat het aantal aanmeldingen door WMO-consulenten achterblijft vergeleken met voorgaande jaren.

In de onderstaande tabel is te zien hoe de afgeronde trajecten (zestien) zijn verlopen. Elke punt op de lijn staat voor een traject. De lichtroze lijn duidt aan hoeveel maanden het traject heeft gelopen en de rode lijn hoeveel afspraken er in die tijd zijn geweest. Gemiddeld loopt een traject veertien maanden en zijn er tien afspraken.

3. Signalen

- Er komen sinds het vertrek van één van de WMO-consulenten in april geen nieuwe aanmeldingen meer via de WMO, ondanks herhaaldelijk contact en het bespreekbaar maken hiervan. Het is ons onduidelijk hoe dit komt.
 - Er is een relatief groot aantal mensen die al langere tijd een beroep op ons doen. Deze mensen hebben geen netwerk, hebben complexe problemen, maken een bepaalde levensfase door en het lijkt goed om te kijken hoe we hiermee verder gaan.
 - De voorgaande opmerking kan niet zonder de gedachte dat er meerdere aanbieders van onafhankelijke cliëntondersteuning zijn die mogelijk ook te maken hebben met zo'n groep mensen. Het lijkt ons interessant om met de gemeente en hen na te denken over een aanpak of werkwijze die passend is bij deze groep en hen ook recht doet.
- De toenemende vergrijzing en de ontwikkelingen in het sociaal domein (afname van vervoersmogelijkheden, stijgende kosten) leidt tot de verwachting dat deze groep namelijk zal toenemen. Het lijkt zinvol om nu alvast na te denken over een creatieve oplossing hiervoor.

Herstel
Talent

  hersteltalent

hersteltalent.nl